

Girona

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 64

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.— Pral.

Dijous 22 de Mars de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Número solt 0'10 "

RESULTAT DE LES DERRERES ELECCIONS

DISTRICTE ELECTORAL DE FIGUERES

	Geli	Salleras	Monegal	Inglès	Calsina	Bosch	Torroella	Martí	Garcia	Monsalvatje	Pons
Agullana.	91	108	78	84	73	62	2	2	—	82	47
Albanya.	17	23	29	—	2	—	4	—	—	15	22
Alfar.	39	37	24	17	12	12	22	22	—	1	3
Avinyonet de Puig-Ventós.	10	13	41	39	32	36	11	—	—	5	23
Boadella.	30	32	28	60	26	26	4	—	—	33	22
Borrassà.	108	106	42	27	16	12	2	2	—	39	63
Cabanes.	38	41	107	11	9	7	7	9	2	84	81
Cabanelles.	40	40	41	64	29	31	8	—	8	11	54
Cadaqués.	44	51	15	58	113	86	5	7	3	152	22
Cantallops.	9	42	50	57	54	33	1	—	—	26	48
Capmany.	31	21	51	47	37	39	11	11	8	36	31
Castelló d'Empuries.	59	61	187	43	41	33	157	2	3	107	192
Ciurana.	33	33	15	3	1	1	1	—	—	3	3
Cistella.	30	31	101	8	27	2	80	1	1	36	70
Crespí.	62	61	65	33	15	11	—	—	—	28	101
Darnius.	87	91	93	3	19	27	32	19	2	29	90
Dosquers.	3	—	35	7	—	—	9	—	—	35	16
Espolla.	67	95	45	98	65	52	3	2	—	19	17
Figueres.	265	313	356	609	552	597	383	175	324	197	10
Fortià.	62	60	36	17	18	22	2	10	6	11	12
Garrigàs.	98	20	98	15	20	19	8	1	1	159	71
Garriguella.	30	37	113	33	16	34	143	—	76	19	18
La Bajol.	5	2	21	5	1	—	15	4	10	15	15
La Junquera.	56	63	125	57	23	22	109	9	3	22	93
Lladó.	117	118	52	111	17	34	30	2	1	27	52
Llansà.	44	39	129	206	327	278	143	3	56	25	7
Llers.	29	31	83	21	14	19	75	8	51	30	50
Masarach.	26	26	19	47	38	29	13	—	—	6	15
Massafret de Cabrenys.	90	93	120	13	18	17	103	—	91	16	6
Mollet de Perelada.	34	38	25	37	18	2	25	—	—	7	—
Navatà.	89	86	93	27	13	13	4	2	2	74	92
Ordís.	19	19	25	7	6	20	19	—	—	34	11
Palau de Sta. Eulàlia.	53	1	51	4	5	4	—	—	—	4	48
Palau Sabardera.	151	144	59	177	22	32	84	8	2	29	15
Pau.	48	49	42	6	—	—	73	4	1	49	5
Perelada.	94	121	35	99	15	12	45	9	1	66	16
Pont de Molins.	66	62	9	29	13	13	1	—	—	8	6
Pontós.	46	11	71	1	1	7	11	—	—	30	51
Port-Bou.	116	105	143	244	231	164	275	24	71	34	5
Port de la Selva.	175	165	80	123	51	48	14	4	1	138	27
Rabós d'Empordà.	32	35	25	55	33	34	17	—	1	10	2
Riumors.	82	82	48	8	—	—	—	—	—	25	3
Rosas.	201	200	114	112	88	86	79	12	5	152	15
Sant Climent Sassebas.	30	33	87	43	32	21	45	1	2	9	22
Sant Llorenç de la Muga.	69	78	64	16	9	6	17	—	—	15	8
Sant Miquel de Fluvià.	44	35	3	7	5	2	2	15	—	31	7
Sant Pere Pescador.	151	37	95	59	36	35	14	—	1	120	4
Santa Llogaya d'Algama.	1	1	24	11	11	15	22	2	—	—	—
Selva de Mar.	29	4	64	89	37	23	7	—	—	19	10
Tarabaus.	11	11	7	10	8	8	—	—	—	10	14
Terradas.	81	82	66	48	11	11	45	2	2	13	34
Torroella de Fluvià.	52	44	42	5	1	1	—	1	—	50	53
Vilabertràn.	26	30	52	78	32	62	47	24	3	49	2
Vilafant.	16	23	61	35	35	40	49	—	2	7	4
Vilajuiga.	69	8	105	71	59	43	113	1	—	9	26
Vilamacolum.	91	81	58	6	3	2	4	—	—	14	11
Vilamalla.	7	8	36	6	6	34	35	—	—	8	8
Vilamaniscle.	8	8	5	45	43	31	1	1	—	—	3
Vilant.	45	40	8	28	28	24	3	—	—	8	37
Vilanova de la Muga.	59	64	39	13	6	8	16	6	6	38	9
Vilasacra.	36	22	16	14	12	11	1	1	1	8	2
Vilatenim.	19	17	53	31	26	25	8	2	2	10	53
Viure.	21	37	18	35	34	33	2	—	1	—	4
TOTAL.	3691	3469	3922	3272	2554	2401	2461	408	763	225	1991

NACIONALISME

El triomf esplendorós de les últimes eleccions de diputats provincials representa el triomf del nacionalisme.

La forta lluita electoral ha sigut entre l'esperit nacionalista, representat per l'Escola de «La Lliga» i l'esperit anti-nacionalista, personificat en l'unió de les desferres de tots els partits centralistes i caciquistes; en aquesta lluita, per totes les encontres catalanes, ha triomfat el vivent ideal nacionalista.

Aquest triomf nacionalista no es circumscriu a la nostra terra. Basconia ens hi fa esplendit costat. Sols, com nosaltres, han anat a la lluita enfront de tots els altres partits, i com nosaltres un èxit esclatant ha segegellat els seus esforços generosos.

Aquest triomf de Basconia, confirma lo que fa pocs dies deiem, baix aquest mateix títol de *Nacionalisme*, amb motiu del viatge dels parlamentaris catalans a Bilbao.

Al comentar l'èxit obtingut en aital viatge, feiem resaltar la circumstància de que aquest èxit no ens sorprenia a nosaltres, ni tampoc als capdevaners catalanistes, com no sorprengué a cap persona que conegui l'esperit nacionalista dels bascons. Deiem que l'esperit nacionalista fou sempre l'ideal que inicià i donà vida als moviments d'opinió de Basconia. Fins la qüestió dinàstica estava supeditada a la del nacionalisme, de tal manera que quan el govern central se comprometé a donar els furs de les llibertats basques, desaparegueren els partidaris de una previa qüestió dinàstica.

Lo que ensenya l'història, desconeguda per alguns esperits retardataris o fossilitzats, ha sigut patentat en nostres dies amb el triomf electoral: ha triomfat el nacionalisme basc, enfront de tots els partits, essent la causa de la desfeta electoral dels altres partits, la carencia de nacionalisme, o bé el haber abandonat el poc nacionalisme que fins ara tenien.

El triomf dels nostres germans del Nord ens omple de joia i d'esperança tant pel valor que te en si, com pel d'exemplaritat que enclou.

També ens omple de joia el veure confirmat pels fets, nostres petites observacions deduides en les ensenyances de l'història. Alguns que no capeixen l'ideal de nacionalisme; aquells que desconeixen la vida que infiltra al poble el sentiment de nacionalitat feien burleta de nostres consideracions.

El poble basc amb sos vots ha arrencat per sempre més aquestes desferres de partits faltats d'un ideal, vivent i vivificant elegint per gran majoria als diputats nacionalistes.

A. B. C.

El partit maurí de Girona

No fa gaires anys que sorgí a la vida pública aquest partit local. Aparentà gran força i prengué aires de redemptor. Els seus afiliats feren grans escàndalls del que farien i el que serien.

Nosaltres en l'actuació que anava a emprendre hi vegegrem una feina completament estèril. Portava pecat d'origen i era impossible que tingués feconditat. Els seus inspiradors, els qui més hi mangonejaven, no tenien altre deria que un mal disimulat anti-catalanisme.

Tan sols la negació els feia bellugar i com es natural, la seva vida, sense essencia, sense idealitat, sense espiritualitat, havia d'esser xorca.

Amb l'ajuda de baixes campanyes i del diner, en l'escampament del qual foren esplèndits i viciaren les gents, conseguiren portar a l'Ajuntament unes minories que, numericament, eren de importància.

La primera que hi portaren, en la que hi figuraven els Srs. Coll i Tuyet, sofrí desseguida una escissió: la dels Srs. Coll i Norat. Ne fou el capdevanter En Tuyet, activitat negativa i que, tant en l'Ajuntament abans, com en la Diputació ara, sols fen tasca entorpidora i anti-catalana. En aquella etapa municipal la minoria

maurista no serví per a res.

La segona etapa, l'actual, es d'una infeconditat encare més oviradora.

Es la minoria més nombrosa, però la més inútil. La componen els Srs. Vancells Mateu, Canal, Regàs i Sagrera. Llevat del Sr. Sagrera Vizcaino que no acostuma a faltar-hi per a amenitzar la comedia setmanal del Municipi, els altres quatre tenen per habitut no assistir a cap de les sessions. Els Srs. Vancells i Mateu fa mesos que no s'hi veuen i tant en l'un com l'altre, segons veu pública, una de les causes que més han influït en el seu retirament, és l'actuació inútil de la minoria i principalment la ridícula del Sr. Sagrera, qui, a pesar de amonestacions privades i les visibles mostres de desagrado fetes en plena sessió pel Sr. Vancells, qui havia sigut nomenat qefe de la minoria, continuava la seva tasca de clown municipal.

Ademés sembla que els senyors Vancells i Mateu estan molestats i disconformes amb la campanya anti-catalana que

el partit mauri a Girona ha tingut el poc encert de fer ressaltar.

El Sr. Canal tampoc s'acosta quasi mai a sessió i quan hi va tampoc diu res llevat en aquella sessió de l'acort de *donar-se per satisfet (!)*, en la que mostrà tenir interesa i formulà una pregunta molt ben intencionada, a la que no sapigué que contestar el Sr. Bassols.

El Sr. Regàs també acostuma no assistir a les sessions i encare que hi vagi no ha intervingut mai en res, ni dit paraula amb més de tres anys que és regidor. Gracies que voti.

Tot-el gasto de la minoria el fa el Sr. Sagrera Vizcaino, el qual a pesar de la seva mediocritat i les planxes continuades de la seva vida municipal se troba per falla d'altres, convertit en una personalitat entre el maurisme local.

I En Sagrera Vizcaino, si és alguna cosa, si el seu nom sona alguna vegada i la casta de maurins anti-catalans de Girona l'han considerat com una personalitat del partit, ho deu al catalanisme. Si En Sagrera Vizcaino no s'hagués distingit pel seu ridicol i inconscient anticatalanisme hauria mort fa temps, d'ençà que a copia de gratar-se la butxaca conseguí una acta de regidor. Però la seva inútil anti-catalanitat li ha allargat la vida.

Ficxades les set del matí per hora de sortida, poc aprés d'ella el boldró de socis que per a la mateixa ens havíem inscrit emprenguerem la caminada cap a can Sunyer de Tayalà aont ens esperaba nostre benvolgut amic i consoci D. Antoni Sunyer qu'era qui havia de dirigir l'excursió.

Arrivats que hi forem i aprés de breus moments d'aturada reprenguérem la marxa, no sens avans contemplar el magnífic paisatge que desde dita Casa pairal es descobrex i una làpida empotrada en una de les parets de l'entrada i en la qual es llegeix que segons la tradició, l'any 200 del Senyor el primer Sunyer feu allí el seu niu.

A bon pas que el sol ja picava fort varem fer via cap a Cartellà i Montcal, alo, alo, travessarem el Garrep i aprés d'un breu repós en ple bosc arribarem a l'Hostal d'Adri, que era el lloc aont havíem de dinar. Hi férem una sentada i aprés d'haver-nos refrescat i preparat la gana amb unes ampolles de «Vermout Cinzano», que l'amic i consoci Sr. Vilar-dell, representant de dita marca, ens havia regalat, varem fer via cap a la Rectoria aont forem amablement rebuts pel zelós Ecónom Mn. Narcís Parleris. Allí poguérem admirar un rar i notable exemplar repujat i colorit de cuiró cordobés que representa la Verge del Roser, visitarem l'Esglesia qual fabrica i planta es romànica i si be la seva portalada es trova ben conservada l'edifici es quelcom desfigurat per aditaments i obres posteriors.

Uns quans companys entraren a Casa la Vila i saludaren a l'Ajuntament qui celebrava sessió.

Fet ço, férem via cap el crater del volcà extingit del Puig d'Adri. Lo conreuat del terrer que avans fou crater feu perdre un xic l'il-lusió dels que's creien trovar-se poc menys que amb un volcà en erupció, més la trovala de magnífics exemplars de olivi i lava els compensà de la desilusió soferta; el bon Sr. Ecónom ens oferí amablement uns bons exemplars de bombes volcàniques que acceptarem de bon grat.

Apropant-se l' hora del dinar emprenguerem la devallada cap a l'Hostal aont ja se'ns esperaba i aviat fou donat compte del bec pensat menú; a la seva fi l'amic Ramón Riera llegí uns patriòtics versos que fóren molt celebrats per tothom amb forts picaments de mans.

Arribada que fou l' hora de la tornada prenguerem comiat dels bons amics del poble qu'eren amb nosaltres i amb el cant de nostre Himne nacional que fou escoltat a testa descoberta i el qual havia també sigut entonat a l'arribada, varem fer via cap a Canet aont fórem rebuts pel Sr. Rector Mn. Josep Palol qui amb tota amabilitat ens mostrà l'Esglesia i quan de bo ella tanca. Cal remarcar entre lo que veírem una Butlla de S. S. Paulus V. (1605-1621) per la qual es concedeix a la Parroquia de Canet la facultat de tenir establerta la Confraria dels Sants Metjes; uns brodats en relleu que representen la Verge del Roser (de faissó decorativa quelcom semblant a la Verge del cuiró cordobés d'Adri) i una Creu processional gòtica, de plata, de formós treball i forma. Remerciades les atencions a Mossén Palol i tot passant per la carretera bon troç explanada que construeix en dit poble la Mancomunitat, ferem via vers la Font de la Torra aont poguérem admirar les blanques cascades de la Riera de Canet entre les quals es destacaba al bell peu de la Font i fortament colorit el clot de la *Gorga blava* des de aont les aigües corren batxinaires a abatres sobre'l Rexec de llit estret i pregón, aixís com el variat espectacle de les tres arcades dels ponts vestits d'eura i que sobre la Riera de Canet son alçats.

No fou possible, hagut compte del camí que faltava fer aturar-nos tant com ho demanava nostre desitj per a admirar

Districte electoral de La Bisbal

			Sabater	Roger	Sañch	Irla	Folgado	Arola
Bagur	Unic	1. ^a	291	280	223	7	10	
»	»	2. ^a	213	201	180	2	1	
Calonge	1. ^o	1. ^a	74	73	43	95	73	72
»	2. ^o	2. ^a	33	33	22	85	70	70
»	2. ^o	1. ^a	57	66	18	133	110	112
»	2. ^o	2. ^a	30	30	15	66	52	58
Casabells			39	39	43	37		37
Castell d'Ampurdà			14	1	425	23	1	
Castell d'Aro			43	44	28	121	96	76
Corsà			89	84	14	125	72	66
Cruïlles			99	93	99	42	32	37
Foixà			145	150	150	170	40	50
Fontanilles			13	9	13	25	23	18
Fonteta			53	49	54	53	43	47
Gualta			32	31	34	37	50	23
La Bisbal	1. ^o	1. ^a	144	138	136	107	95	98
»	1. ^o	2. ^a	118	111	162	89	78	89
»	2. ^o	1. ^a	86	78	117	86	72	76
»	2. ^o	2. ^a	127	120	149	86	81	79
La Pera			40	48	24	68	48	51
La Tallada			53	91	91	53	80	91
Monells			64	51	68	9	5	6
Montràs			39	46	54	67	26	27
Palafrugell	1. ^o	1. ^a	165	167	132	78	79	76
»	1. ^o	2. ^a	193	204	176	80	79	76
»	2. ^o	1. ^a	142	153	121	127	111	110
»	2. ^o	2. ^a	141	139	122	97	83	90
»	3. ^o	1. ^a	170	168	114	122	96	98
»	3. ^o	2. ^a	103	98	81	72	58	56
Palamós	1. ^o	1. ^a	114	139	31	85	61	64
»	1. ^o	2. ^a	131	141	27	92	70	78
»	2. ^o	1. ^a	113	125	23	88	73	72
»	2. ^o	2. ^a	106	122	19	71	55	66
»	3. ^o		130	139	14	92	82	87
Palau Sator			76	74	71	51	47	43
Pals			141	128	117	88	88	72
Parlabà			100	52	116	40	40	21
Peratallada			67	50	60	55	45	58
Regencós			33	29	15	26	26	38
Rupià			72	71	72	9	14	22
S. Feliu de Guixols	1. ^o	1. ^a	63	61	5	151	144	143
»	1. ^o	2. ^a	56	47	6	131	120	118
»	1. ^o	3. ^a	91	87	12	104	79	79
»	2. ^o	1. ^a	37	32	4	159	152	149
»	2. ^o	2. ^a	115	105	15	122	101	94
»	2. ^o	3. ^a	45	43	10	230	213	213
»	3. ^o	1. ^a	52	49	4	190	176	173
»	3. ^o	2. ^a	39	39	2	145	138	141
S. Joan de Palamós			102	117	24	192	164	195
Sant Sadurní			86	83	81	41	37	38
Santa Cristina de Aro			86	82	15	106	96	93
Serra de Daró			60	60	64	10	12	
Torrent			44	43	13	22	7	9
Torroella de Montgrí	1. ^o		175	170	117	126	155	132
»	2. ^a	1. ^a	127	123	66	96	132	98
»	2. ^o	2. ^a	71	68	66	57	60	55
Ullà			60	60	50	45	48	45
Ullastret			50	11	49	9	39	40
Vall-llobrega			26	23	20	25	15	23
Vulpellach			35	23	48	53	41	47
			5316	5210	3742	4873	4193	4207

La política dels grans odis i dels grans amors

Els grans odis i els grans amors no son pas la causa de la fortitut d'una doctrina, sino una resultant d'ella, una conseqüència de la seva fortaleza.

Els grans trasbalsaments de l'humanitat no foren grans perque fossin odiats o estimats, sino que congriaren odis i acoblaren amors per lo grans que eren.

La principal condempna que pot portar una política és la de passar en mitj de l'indiferencia dels seus contemporanis; la virtualitat d'una política està en raó directa de l'esclat de les seves lluites.

Indiferentisme vol dir fredor, mort. La lluita és vida, perque fins el que perdent l'onada de l'idealitat pujar més encesa.

Hi ha dos maneres de conèixer un poble: en l'amistat i en la baralla.

La nostra obra és essencialment bona, és essencialment perfecta. Els nostres enemics, al odiar-la, la donen a conèixer; complementen la nostra actuació; podem dir, encare que sembli una paradoxa, que son tant nacionalistes com nosaltres.

Unicament ens en diferencia el que nosaltres som l'element afirmatiu, els nacionalistes reflexius, els creients de Catalunya; i ells l'element negatiu, els nacionalistes inconscients, els heretges de la Patria.

I la significació d'ells més que anti-tètica a la nostra, ho és complementaria; nosaltres som la llum ells la tenebra que fa ressortir més la claror.

Es bo que hi hagi heretjes de la religió—deia un Sant Pare de l'Iglesia.

Es bo que hi hagi heretjes de la Patria—diem nosaltres.

FLUMIEL

SECCIÓ EXCURSIONISTA

L'anada a Canet d'Adri

Constituïda aquesta Secció del «Centre Catalanista de Girona i sa Comarca» el prop-passat diumenge realitzà la seva primera excursió que tenia per fi visitar part de les bellesa qu'enclou el terme de Canet d'Adri.

a plaer tota la bellesa d'aquella encontrada i fent-nos promesa de tornar-hi altre jorn amb més calma, seguirem camí avall. Atraversarem el *Petrólec* i vivirem el Castell de Cartellà que tants històrics records desperta i ceu dins son cadu recinte.

La Capella de Nostra Dona de l'Esperança alçada segons tradició en el lloc aont s'aturà el cavall d'un dels capdills de la força de dit Castell que havent sigut derrotat pel moros que sortiren de Girona i trovant-se encaçat pels enemics se encomanà a la Verge après lo qual son cavall salta en bot i nimens la fossa del Garrep; la Terra del homenatge am la seva poc comuna finestra angular i en arc; les senyoriales escales i belles finestres, tot çó tant desgraciadament descuidat i malimés, tot fou admirat per tothom.

El sol era ja post i la vesprada avançava ràpida, aixís fou que no tinguérem més remei que apretar el pas per a retornar a Girona.

Vers les 7 del vespre arribavem a can Sunyer, aont, après d'haver-nos reposat i esser obsequiats amb pastes i licors per nostre estimat amic i llur amable esposa i remerciar-ho com cal, marxàrem cap a Girona aont entravem a les vuit del vespre. El camí recorregut fou d'uns trenta Kilometres i durant ell regnà la germanor més exemplar deixant a tots l'anel de que prompte se puguin realitzar altres excursions.

UN QUE HI ERA.

DEL DISTRICTE DE LA BISBAL

D' ELECCIONS

A TAL PECAT....

Ja s'han fet eleccions. Ja ha passat la febre qu'aquestes amb sí porten. Ja podem rahonar serenament, i comentar son resultat.

Els que som aimants de lo qu'es nostre, de les coses de casa, els que seguim amb interés pás a pás el resurgiment de nostra terra, fruim amb vera satisfacció el triomf alcançat per la Lliga Regionalista. A pesar de tot lo pronosticat per sos contraris, de que son sol anava a la posta, després de la lluita, ha sortit més refulgent encare, il·luminant amb folgorosos raigs tots els indrets de nostra terra, de nostra estimada Catalunya. En aquestes eleccions ha triomfat Catalunya, la Lliga, i la Mancomunitat, i els electors n'han donat una escaienta prova de que estan identificats del tot amb aquesta; i a sos directors amb son vot, els hi han donat nou coratge perquè continúen sens defallir la lloable tasca empresa.

Raonant amb imparcialitat, podem dir, o puc dir, que de tots els candidats regionalistes que per els tres districtes de aquesta provinca anaven a la lluita, tenia casi la complerta seguretat que sortirien triomfants; pro jamaí hem creia, que tocant en aquest districte, tinguessin tanta majoria: De les tres candidatures que's presentaven, una d'elles, la lliberal, tot i comptant amb la presió que's feia des de el Govern civil, teniem sa derrota per descomptada, aixís com també la del radical Sr. Arola. De modo que, tots els d'aquest districte, donàvem la victoria als senyors Sabater i Roger, regionalistes, i a n'els dos federals senyors Irla i Folgado, perquè çqui millor qu'ells, que son tots catalans, persones digníssimes i coneixedores del districte, representants úns de la dreta catalana i els altres de l'esquerra, podien ser escullits per portar a la Diputació les aspiracions del districte? Pro mentres pensàvem aixó, recordàvem lo succèit amb el pacte de Sant Gervasi, i temiem que amb motiu de la coalició feta per els federals i radicals aquí, passés cosa semblant. I per dissort els

fets han donat prova de que no anàvem del tot equivocats. Per la acta de Casavells, el Sr. Arola surt triomfant per 14 vots de majoria sobre el Sr. Folgado. ¿Està aixó prou clar? Dura es la lliçó rebuda per els republicans federals de aquest districte, i hem crec que s'en recordaran per *in secula seculorum*.

A tal pecat... tal penitencia.

N. Font Dausà.

Curs d'Historia de Catalunya

LLIÇÓ SETZE

Borrell II dividí els seus ominis entre els seus fills, deixant a Ramon Borrell els comtats de Barcelona, Ausona i Girona i a Armengol el comtat d' Urgell.

En aquest temps tingué lloc la célebre expedició a Córdoba.

Es el sigle XI el sigle d' or dels comtats catalans, per l' absoluta independència que durant ell obtingueren i el grau de cultura i prosperitat que assoliren.

A la casa de Barcelona ja sabem que hi passaren els comtats d' Ausona, Girona Besalú i Cerdanya, conservant-se independents els d' Empuries, Urgell, i Rosselló, además del de Pallars i Ribagorça que estaven situats fora de les fronteres de la *Marca hispànica*.

Mori Ramon Borrell l' any 1017, deixant hereu dels seus territoris al seu fill Berenguer Ramon I, menor de 14 anys, per lo que nomenà usufructuaria i tutora a la seva muller Ermesindis, filla de Roger el Vell, comte de Carcassona i germana de Pere Roger, bisbe de Girona; siguent aquesta la primera primpesa franca o francesa que governà a Catalunya. La tutela de Ermesindis, de caràcter en extrem autoritari, no se limità a la minoritat de Berenguer Ramon I, sino després d' arribat a la major etat i fins més enllà de la seva mort ja que el sobrevistquè, siguent ella qui rebia les embaixades firmava paus i declarava guerres, solventava les qüestions polítiques, en una paraula, ella governava i el seu fill tenia que apròvar tot lo que ella realitzava.

No obstant que el caràcter pacífic de Ramon Berenguer I l'obligà a consentir les imposicions de la seva mare, no deixà aquest sobirà d'iniciar la ruta, de les libertats de nostra terra, otorgant moltes franquies als comtats del vanès i del Panadès i als habitants del castell de Olérdola, lloc avançat cap el territori dels alarbs.

Fou en temps d'aquest Comte que brillaren el bisbe Oliva i els seus germans Bernat Tallaferró, comte de Besalú i Guifre, comte de la Cerdanya i el Confient, fills a' Oliva *Cabreta*; net de Jofre el Pilós. A Oliva es deu la quarta aedificació del Monestir de Santa Maria de Ripoll al qui donà la grandiositat que encare avui se pot contemplar mercès a la restauració que hi portà a cap l' immortal bisbe Morgades.

El Monestir de Ripoll es una joia de arquitectura romànica, una de les millors d' Europa. Consta de cinc naus i set absis, amb una esplèndida portalada, d' estil romanico-bizanti que no té rival, en la que en sumptuoses figures hi hà historiat el passat, el present i el pervindre de l' Iglesia. A la solemni cerimonia d' aquesta dedicació hi assistiren entre altres, el bisbe d' Elna, que l' any 878 havia sigut tret pel Papa Benet VII de la jurisdicció del Metropolità de Narbona i posat sota la del de Ausona, siguent aquesta una de les proves que 'ns demostra que Elna era considerat com a comprés en aquesta part d' ençà dels pirineus, no entenent-se per tals els que uns diplomàtics mal enterats senyalaren com a fronteres entre Espanya i França i que no son altre cosa que

la serralada de les Alberes, derivació dels Pirineus principals.

Bernat Tallaferró, comte de Besalú, era anomenat aixís perquè es diu que amb la seva espasa tallava el ferro com si fos una branca de pi. Llegeixis a propòsit d' aquest nom un dels cants del poema «Canigó» de l' immortal Verdaguier. Tallaferró logrà del Sant Pare que declarés Seu bisbal l' iglesia de Besalú i morí ofegat atravesant el Ródan.

Berenguer Ramon I, al morir, repartí els seus territoris en la següent forma: a Ramon Berenguer li deixà els comtats de Girona i Barcelona fins al Llobregat, a Sanxo, des de el Llobregat fins cap a terres de moros endins, amb la ciutat de Olérdola i a la seva segona muller, Guisla, i al seu altre fill Guillelm, el comtat d' Ausona.

CULTURA I ART

Com teniem anunciat, el Sr. Tarroella va donar el dijous passat la conferencia preparatoria de l' excursió qu' es celebrà el diumenge últim.

Secundat per el Sr. Fabrellas, qui projectà una munió de vistes dels encontorns que s' havien de visitar, el Sr. Tarroella, tingué pendent de la seva paraula, durant una hora, a la concurrencia que omplena el local del Centre Catalanista i que escoltà amb atenció, següent l' exposició del conferenciant.

El diumenge, doncs, formant un conjunt de socis que passaven de trenta es va sortir del Centre Catalanista, encaminant-se a Canet d' Adri.

Pel camí on els esperava, trobaren al ferm catalanista de Tayalà Sr. Sunyer qui, coneixedor com ningú d' aquells indrets, va fer de *cicerone* explicant alguns detalls i pormenors forsa interessants.

Ja de vespre, regresaren el excursionistes a Girona, satisfets del panorama i de les moltes belleses d' aquella encontrada.

Va ser un éxit per la *Secció Excursionista* i un dia deliciós per els qui van assistir-hi.

Probablement la vinenta excursió serà a Rocacorba.

Avui a dos quarts de deu del vespre, tindrà lloc al Teatre Principal, el Concert que dona el *Trio Geró*. Composen el programa tres tríos: *Beethoven, Sitt i N. W. Gade*.

Les referencies que tenim d' aquest concert son en extrem alagadores tant en lo que pertoca a la curada interpretació de les obres, com a l' éxit de públic que han d' assolir; dons es pot ben dir que totes les families amadores de la música, tenen encarregades lo alitats. Es dona l' agradable cas de que les llotges de primer pis i platea estan totes demanades.

AGRE-DOLÇ

No podem entendre l' empenyo que ha posat «El Norte» en apareixre «altre» que «La Veu de Girona». Aixís ens ho ha fet a sapiguer desde ses columnes definint energicament aquesta dualitat.

La maniobra ens apar *defensiva*; pro, ja eixits de la infancia, cal que li diem que poc ens ha costat el descobrirla i que en veiem tot l' artifici.

Es no mes que aquella innocencia infantívola, la que veu al «Titella» dels putxinel·lis lliure amb personalitat propia; i adult, prou que ho veu qui l' mana. Aquesta *dualitat* es la del arbre i el fillol del jaumisme gironí.

Digui lo que vulgui «El Norte» i protesti tant com vulgui de la paternitat que

li penjen, nosaltres seguirem creient que tot es una sola cosa.

La dualitat reclamada per nostre compare, la establirém, en tot cas, d' una manera parella a la que establiren aquells dos estudiants que volien fumar ambdos un mateix cigar; convindrem en que l' un fuma i en que l' altre no fa mes que *escupir*.

* * *

Divendres passat varem tenir una grossa sorpresa i una fonda decepció. Ens creiem veure uns titolars grandiosos al «Heraldo de Gerona» diguent quant menys alló de *Los vividores maldicientes de la Lliga* i seguidament una embosta de paraules gens reglamentaries dins la polémica periodística i ens trobarem que el periódic del cacic Roura, tenia tots els aires d' una esquila mortuoria i ploriquejava com una criatura.

Es veu que la derrota de Santa Coloma s' els hi ha entrat al moll dels ossos i no tenen bilió ni de malparlar.

Be, deixem que el temps passi, que ja hi tornaran a treure el verí del seu odi!

* * *

No sabem si es la derrota o si la falta de gramàtica o si va de *guasa*. «Heraldo de Gerona» estampa aquestes ratlles amb tots els punts i comes: «Nuestro candidato, D. Francisco Roure, ha sido derrotado en el distrito de Santa Coloma, poniendo en juego los mas repugnantes procedimientos» Eh? que m' en diuen? es a dir que el Sr. Roure ha sigut derrotat amb tot i haver *puesto en juego los mas repugnantes procedimientos*.

Alguna vegada havien de parlar clar!

* * *

Llegim en «El Norte» sota el titol: *La fiera triunfante* (aparteu les criatures).

«El triunfo de la fiera es incuestionable. Es negocio, es industria, es orgullo, es afán de notoriedad lo que persigue. Para adquirir todo eso aplica con permanencia evidiable actividad, inteligencia y dinero...»

Deixant de banda això del dinero (que es un argument massa rebregat per lo molt que es pot generalitzar) potser que amb lo de envidiable actividad, inteligencia... tingui raó l' orgue.

Aquesta vegada l' ha encertada.

Es alló, boigs fan bitlles.

NOVES

La Confraria de Sant Jordi desi josa de secundar les disposicions pontificies de que l' poble fidel prengui part en els cants litúrgics cantarà colectivament en l' Hora d' adoració que li pertoca en les solemniats Quaranta Hores d' enguany en la Seu.

A dit fi encareadament es prega als confreres se serveixin assistir als assatjos que tindran lloc de 7 a 8, dimars i dimecres propvinents a la Pujada de Sant Martí n.º 2 pis primer.

* * *

El concert celebrat per l' Orfeó Catalunya de Cassà de la Selva la diada de S. Josep, fou un éxit esclatant. Procurarem donar-ne conte detalladament a nostres llegidors.

* * *

La Societat Obrera *La Amistat* celebrà la festa de son Patró tal com havíem anonciat en aquestes columnes. Tots els actes se vegeren molt concorreguts.

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes

de Viuda de
JAUME REGÁS
Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA

de **RAIMONDA CREUBET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciutadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI VALORS i CUPONS

Dalman Carles,
Plà i Cia.

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefon 204 - Figuerola 33. - GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unie despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Força, 8, 1er. - Girona
Telefon interurbà núm. 40

Corones dentals Audouard

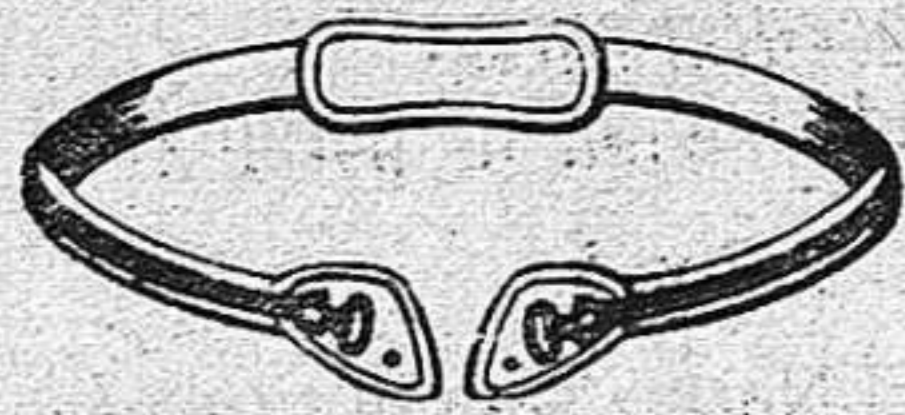
de 24 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils. — De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i de més desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca
NO EQUIVOCAR-SE

No ting cap sucursal

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d'aparells per a corregir les deformitats del cos humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 150 ptes.
Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesc Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

NO MES PANALLONS!

S'eviten i curen amb el tan renomnat

TOPIC NALLTOR

De venda en farmacies i drogueries.

Al engros: Farmacies ALMEDA i DEULONDER.

Representant:

J. ROTLLANT, Oñar 6. — Girona

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Altes novitats en genres d'hivern
Guants, corbates, camises, tirants

Inmens surtit genres de punt
Impermeables, paraigues, pells

Perfumeria, Quincalla,
Merceria, Optica

SABÓNS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA

Alfred Ferrer

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d'honor en el Concurs de París 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecànic de colls i punys amb rental per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.
La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat
Lluïsa Sureda. Progrés
Flora Padró. Rambla Verdader.
Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 4

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciutadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Banco Catalán

**Societat Cooperativa
de Credit i Estalvi**

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Perruqueria

Ciutadans, 16. GIRONA

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

La casa que ven més barato

JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletes — Mocadors
de seda